

Γονυκλινῶς κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. "Οφ. Τραπ.): Ἡ δουλεγά γίνεται γονατιστὰ σύνηθ. Γονατιστὰ ἐπαρακάλεινεν Πόντ. (Οἰν.) Πάει γονατιστὰ νὰ κλέψῃ τὰ ξένα ἀπίδια Πελοπον. (Γαργαλ.) Εἶναι ἔνας ἀνήφονδος... ἐγὼ γοννατ' στὰ καὶ μὲ τὰ γράτσανα ἀνέβ' κα (μὴ τὰ γράτσανα = μὲ τὰ νύχια) Εὔβ. ("Ακρ.) Πέρασε γονατιστὰ οὐλὸ τὸ χαντάκι καὶ δὲν τὸν ἐπῆρε κανεῖς τὸν μυρονδιὰ (δὲν τὸν ἀντελήφθη κανένας) Πελοπον. (Μαργέλ.) Ὁδόμον δὲν ἀκρομάζομον, μ' ἔβανε γονατιστὰ (ὅταν δὲν ἡμουν ὑπάκουος, μὲ ἔβανε νὰ σταθῶ γονατιστὰ) Κορσ. "Επεσε μπροστά της γονατιστὰ καὶ τῆς φίλησε τὸ χέρι Γ. Ψυχάρ., "Ονειρ. Γιαννίρ., 433. Στέκεται γονατιστὰ μιὰ ὥρα Λεξ. Δημήτρ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Ηβ. Χρον. Μορ., ἔνθ' ἀν.

γονατιστήρα ἡ, Ἰων. (Μανιέμ.)

'Εκ τοῦ ρ. γονατιστήρα.

Τεμάχιον δέρματος, διὰ τοῦ ὅποίου περιτυλίσσονται τὰ γόνατα τῶν ἵππων.

γονατιστήρι τό, Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Βλαστ. 272 Πρω. Δημήτρ. γονατιστήρος Μακεδ.

'Εκ τοῦ ρ. γονατιστήρα. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

Κάθισμα ἡ προσκεφάλαιον, ἐπὶ τοῦ ὅποίου γονατίζει τις, ίδιως ἐντὸς ναοῦ ἔνθ' ἀν.

γονατιστός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. "Οφ. Τραπ.). γονατιστός Θράκ. (Μάδυτ.) γοννατιστός βόρ. ίδιώμ. βονατιστός Ικαρ. Ρόδ. ὄνατιστός Κάρπ. Κάσ. Νάξ. ('Απύρανθ.) γονατιστὲ Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) γοννακιστὲ Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) ὄνατιστὸς Καλαβρ. (Μπόβ.) γονατιστής Θράκ. (Κομοτ.) Κύπρ. Ρόδ. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημήτρ. Θηλ. γοναστικέσσα Πόντ.

Τὸ Βυζαντ. ἐπίθ. γονατιστός. Βλ. Γαδάρ. διήγ., στ. 439 (ἐκδ. Wagner, σ. 137) «καὶ ἔτσι τὸν ὄρδινασε, γονατιστὸν νὰ στέκῃ». 'Ο τύπ. γονατιστής ἐκ τοῦ θηλυκοῦ γονατιστής.

1) 'Ο ἐπὶ τῶν γονάτων ἴσταμενος κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Οἰν. "Οφ. Τραπ.) Τσακων. (Μέλαν.) : Τὸν παρακαλοῦσε μιὰν ὥρα γονατιστός. "Επεσε 'ς τὰ πόδια τον γονατιστός κοιν. "Επεσα 'ς τὰ πόδια τον γονατιστός καὶ τὸν παρακάλαγα Πελοπον. (Γαργαλ.) ὄνατιστός μὲ χίλια παρακάλια Νάξ. ('Απύρανθ.) Γονατιστός ἐπαρακάλεν τὴν Παναίαν Τραπ. "Επεσε γονατιστός γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί του Μῆλ. Παξ. "Εκι γοννακιστὲ ἦσ' ἐκι φουσοῦ τὰν ἴνάρα (ἥταν γονατιστὸς καὶ ἐφυσοῦσε τὴν φωτιὰ) Μέλαν. 'Η Αννούλα... δὲν τὸ ἐνροοῦσε καθόλου νὰ πάρῃ ἄντρα ποὺ νὰ περνᾷ τὴν ζωή του γονατιστός μπροστά της Γ. Ψυχάρ., Τὰ δυὸ ἀδέρφ., 226. || "Ασμ.

"Ἐφαγε μνιά, ἐφαγε δύο, 'ς τὶς τρεῖς ἐφαρμακώθη, γονατιστή, χαμοσυρτή 'ς τὴν πεθερά της πάγει Θράκ.

'Απόφει εἰδα 'ς τοὺν ὅπιον μον πὼς μοναχός μον μίλονν, τὰ μάρμαρα τῆς πόρτας σον γονατιστός ἐφίλονν Θεσσ. ("Ολυμπ.) || Ποιήμ.

Μιὰ μάρτυρα φέρονται μὲ στοιχηγή | χρυσὸ παιδὶ 'ς τὸ εἰκόνισμά της γονατιστή τὴν εὐλογεῖ | καὶ λούζεται 'ς τὰ δάκρυνά της Γ. Στρατήγ., Τραχγούδ. νησ., 57.

Τὸν ἔχοντε γονατιστὸ σὲ κοφτερὰ στονοράρια τὰ χέρια τον πιστάγκωντα, βαριὰ σιδερωμένα Α. Βαλαωρ., "Εργα, 2.106. 'Η σημ. καὶ εἰς Γαδάρ. διήγ.,

ἔνθ' ἀν. 2) Τὸ ἀρσ. ώς οὐσ., εἶδος χοροῦ Κάρπ. Κάσ. β) Παιδιὰ κατὰ τὴν ὁπ. παίκτης γονυπετῶν θέτει πρὸ αὐτοῦ πεντάλεπτον κέρμα εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν γονάτων του τόσην, ὅση ἡ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου τῆς αὐτῆς χειρός. Συμπλέκων ἔπειτα τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ράχεως, προσπαθεῖ νὰ λάβῃ τὸ κέρμα διὰ τοῦ στόματος Σάμ. 3) Τὸ ἀρσ. καὶ θηλ. ώς οὐσ., ἡ ἔορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς λόγω τῆς κατ' αὐτὴν γενομένης γονυκλισίας πολλαχ.: Τῆς Γονατιστῆς εἶναι βαρεγά γιορτὴ Πελοπον. (Κορινθ.) Σήμερα ἔραι τσῆ Γονατιστῆς. Νὰ διάκονμε οὐλοὶ 'ς τὴν ἐκκλησὰ Πελοπον. (Γαργαλ.) Φορτσέοι τὴν ρύχτα ποὺ σουρουπάρει δὲν ἀρούγουντε τὴν Κυριακὴ τὴν Γονατιστὴ (φορτσέοι = μπαούλο) Πελοπον. (Μανιάκ.) Τ' ο Γονατιστῆς καθανείνας παγαΐν' 'ς τὴν ἐκκλησιὰ μ' ἔνα κλωνὶ καρυδιὰ 'ς τὸ χέρι, γιὰ νὰ τὸ βάν' νὰ γονατίσ' ἀπάν' Θράκ. (Μέτρ.) Τὴν Τσερκατᾶντην ἔχοντε τοῦ Γονατιστῆ Κύπρ. Τοῦ Βονατιστῆ οἱ γυναικεῖς 'ς τὴν ἐκκλησᾶ βάζουν μιὰ πέτρα 'ς τὴν ράχη, ὅταν γονατίζουν, γιὰ νὰ μὴν πονοῦν τὴν μέση τους Ρόδ. Τσερκατᾶντη τοῦ Γονατιστοῦ Κύπρ. Συνών. γονατῖ 2, γονατιστὰ 3 γ, γονάτιση, γονάτισμα 2, γονατιστὰ 4, γονυκλισιὰ 3, Κυριακὴ τοῦ ποντικιοῦ. β) Τὸ ἀρσ. Γονατιστῆς ώς κυριών., ὁ ἄγιος Ιωάννης, τοῦ ὅποιου ἡ ἔορτὴ ἀγεται τὴν 29ην Αύγουστου Χίος. 4) 'Ο ἐξ ἀπροσεξίας πίπτων καὶ κτυπῶν συνεχῶς τὰ γόνατα Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημήτρ. Συνών. γκονατογκονατάς, σκονντονφλιάρης.

γονατίτσα ἡ, ἐνιαχ. γοννατίτσα Μακεδ. ('Επανωμ. Λαγκαδ.)

'Εκ τοῦ ρ. γονατιστήρα.

'Η ἔορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς ἔνθ' ἀν.: Κὶ τοὺ καλονκαίο', νὰ σὲ πῶ, δὲ βγαίνονταν συχρὰ ἀπὸ τὸ σπίτ'. Νὰ τώρα, καλὴ ὥρα, ἔχονταν νὰ βγῶ δῖσον ἀπὸ τὸ Γοννατίτσα 'Επανωμ. Συνών. βλ. εἰς λ. γονατιστός 3.

γόνατο τό, γόννυ Καππ. (Φάρασ. κ.ά.) Κύπρ. Στερελλ. (Καλοσκοπ.) γόνν' Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) γόνατο κοιν. καὶ 'Απουλ. (Καλημ. Κοριλ.) Καλαβρ. Καππ. ('Αραβάν. Γουρτον. Μισθ.) Πόντ. (Ιμερ. "Οφ. Τραπ.) γόνατον 'Αμοργ. Κύπρ. (Αλγιαλ. Κυθρ.) Πόντ. (Ιμερ. Κερασ. Οἰν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γόνατον βόρ. ίδιώμ. Καππ. (Μισθ. κ.ά.) γόνατο Καλαβρ. (Μπόβ.) γόνατε Τσακων. (Βάτ. Χαβουτσ.) γόναδον Καππ. (Μισθ.) γόναδον Καππ. (Μισθ.) ὄνατο Κάρπ. ('Απέρ. "Ελυμπ.) Κάσ. Μεγίστ. Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ. Φιλότ.) Χάλκ. κόνατο 'Απουλ. (Καστριν.) Καππ. (Φλογ.) γούνατο Καλαβρ. γούνατον Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) γόνατε 'Απουλ. γόνοτο Καππ. (Φάρασ.) κόναζο Καλαβρ. (Κοντοφ.) κόδανο 'Απουλ. κόδαρο 'Απουλ. (Μαρτ. κ.ά.) κχόνατο Καλαβρ. (Γαλλικ.) χόνατο 'Απουλ. Καλαβρ. (Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ.) βόρατο 'Ικαρ. Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ. Χίος (Πυργ.) βόταρο Καρ. ('Αλικαρνασσ.) γόνατα σύνηθ. γούνα Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) γόνας τὸ Πελοπον. (Βούρβουρ.) γόνας δ, 'Ερεικ. Εὔβ. (Στρόπον.) "Ηπ. (Τσαμαντ.) Θεσσ. (Κρυόρβ. Συκαμ.) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ. Παρθέν.) Σάμ. (Κουμαδαρ. Μαυρατζ.) γούνα δ, Τσακων. (Μέλαν.) γόνα ἡ, Πελοπον. (Ξεχώρ.) γενικ. γόνατον σύνηθ. γοννατχιοῦ Σάμ. πληθ. γόνα τά, Λεξ. Πρω. γόντα Καππ.

'Εκ τοῦ 'Ελληνιστ. οὐσ. γόνατον, τὸ ὁπ. ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γόνν. Περὶ τοῦ τύπ. γόνατο ἀναδρομικῶς ἐκ τοῦ πληθ. γόνατα βλ. Γ. Χατζίδ., MNE 2,15. Διὰ τὴν τροπήν τοῦ γεις βεις τὸν τύπ. βόνατο βλ. Γ. Χατζίδ., MNE 2,421, διὰ δὲ τὸν τονισμὸν γόνατον βλ. τοῦ ίδιου, MNE 2,89. Διὰ τὸν τύπ. γόνατο βλ. N. 'Ανδριώτ.,

